

Jokes and Pranks: The Compulsive Liar Healed, the Congregation Made to Behave Awkwardly, and the Character "Such a One" Reduced to a Dog.

Baghdadi Jewish Variants, Heretofore Unsignalled, Respectively Amenable to the International Tale Types 1543 C* (Oicotypised); Vaguely 1828* (an Oicotypised *Predigtschwänke*), and 1138 (Quite Loosely, Unadapted)

Ephraim Nissan

בדיחות ומעשי קונדס

אפרים ניסן*

תקציר:

בדיחות ומעשי קונדס: השקרן שהבריא מכפייתו לשקר, קהל המתפללים שקרא קריאות עורב, והדמות הסיפורית "כמו זה" שהפעם מופיעה ככלב. גרסאות שסופרו בערבית-יהודית בגדאדית.

מוצגים כאן שלושה סיפורים כפי שסופרו ע"י יהודים יוצאי בגדאד: (א) שקרן מדברי עצמו אומר את האמת לאחר שערבב את המשקה והריח את סרחונו, לְבָן מהול במים ובצפיעי עיזים. (ב) מעשה קונדס של חכם זַמְבֶּרְטוּט: הוא מערב שקהל המתפללים יקרא קריאות עורב. כשהוא עצמו קורא בפרשת קדושים, הוא טועה במכוון בויקרא י"ט, כ"ח, ואומר "קֶעֶקֶע". הציבור מתקן אותו "קֶעֶקֶע!", "קֶעֶקֶע!". (ג) סיפור לא מיוהד, כנראה ממקור תל-אביבי: הכלב מְתָלוּ ("כמו זה") נימלט מבית אדוניתו כשהיא מתרחצת. היא מכסה את עצמה במסגרת תמונה, אך המסגרת ריקה. לשאלתה: "ראיתם כמו זה?" משיבים לה ברחוב: "כן עם מסגרת ובלי".

הסיפורים ממוינים, ונערכת השוואה לסיפורים מאסע"י. הסיפור (א) שייך בבירור לסוג הבינלאומי C* 1543. כתעלול של איש דת, (ב) מתקרב לסוג 1828*. ואילו לסיפור (ג) ולסוג 1138 משותף רק המוטיב של חיפוש אחרי הדמות "כמו זה".

* ד"ר אפרים ניסן, גולדסמיט קולג', אוניברסיטת לונדון, לונדון. ephraimnissan@hotmail.com

NEUROSCIENCE OF HUMOR PROCESSING: A SELECTIVE REVIEW Roman Rozengurt

תהליכי עיבוד של הומור במוח: סקירה רומן רוזנקורט*

תקציר

הומור הוא תופעה קוגניטיבית ורגשית מעניינת וייחודית לבני האדם. הומור מבוסס על מספר רב של תהליכים מורכבים המתרחשים במוח ובמערכת העצבים ההיקפית. מאמר סקירה זה מתאר את המסגרות התאורטיות העיקריות של חקר ההומור, ומתאר ממצאים מחקרניים של מנגנונים עצביים, ואספקטים קוגניטיביים ורגשיים של תפיסת ההומור. מקור הממצאים הוא במחקרים רבים הכוללים מחקרים בחולים עם פגיעות מוח ספציפיות, כמו גם מחקרים המשתמשים בטכניקות של הדמיה מוחית ומחקרים אלקטרופיזיולוגיים.

* רומן רוזנקורט, המחלקה לפסיכולוגיה, אוניברסיטת חיפה, rrozengurt@gmail.com